

Auteursrecht, instellingen

Het VVBAD-memorandum

Bij elke verkiezing schrijft de VVBAD traditioneel een memorandum. Ook voor de federale verkiezingen van 13 juni stelde de bibliotheek- en archiefvereniging haar verlanglijstje op. Heeft dat nog wel zin? Het beleid voor onze sector wordt immers meer en meer op Vlaams niveau bepaald. Cultuur en Onderwijs zijn Vlaamse bevoegdheden en momenteel behandelt het Vlaams Parlement een ontwerp voor een Vlaams publiekrechtelijk archiefdecreet. Heeft de federale overheid dan nog wel iets te betekenen voor onze sector? Bibliotheek- & archiefgids vroeg het aan Johan Vannieuwenhuysse, algemeen voorzitter van de vereniging.

JV: De federale overheid heeft zeker nog bevoegdheden die voor bibliotheken en archieven van belang zijn. Ze zijn misschien niet altijd voor de hand liggend, maar dikwijls wel essentieel. **Auteursrecht** is dan ongetwijfeld het belangrijkste thema. Het belang van digitale informatie neemt alsmaar toe, maar daarvoor gelden andere rechten dan voor informatie op fysieke dragers. Met de producenten van computergames zijn we in discussie over de vraag of games software zijn of niet. Als dat wel zo is, wat de producenten beweren, mogen ze niet uitgeleend worden, anders wel. Met de uitgeverij voeren we een gelijkaardig debat over het uitlenen van e-readers. En online bestanden zoals mp3's of e-boeken vallen niet onder het leenrecht. Het auteursrecht moet dus dringend aangepast worden aan de nieuwe realiteit. Vooral de Europese regelgeving is hier van belang, maar het is de federale overheid die deze omzet in nationale wetten en die de uitvoering daarvan regelt. Zo hebben we bijvoorbeeld vragen bij de manier waarop de leenvergoeding op dit moment verdeeld wordt. De federale overheid moet dit beter controleren.

Ook de btw-wetgeving is een federale bevoegdheid. Voor gedrukte informatie zoals boeken, geldt in België een verlaagd btw-tarief van 6 procent. Voor kranten en weekbladen is dat zelfs 0 procent. Voor dezelfde informatie in elektronisch formaat geldt echter het standaardtarief van 21 procent. Dat is toch niet logisch. We vragen dan ook een verlaagd btw-tarief voor alle informatie en cultuurproducten, ongeacht de drager.

De aanpassing van de Archiefwet is lang een belangrijk aandachtspunt geweest. Is dat van de baan, nu het Vlaams Parlement een ontwerp van archiefdecreet behandelt?

JV: Zolang dat decreet niet definitief gestemd is, blijft dit voor ons een belangrijk actiepunt. Het klopt wel dat we dit momenteel vooral op Vlaams niveau opvolgen. Maar zelfs als het goedgekeurd zou zijn, hebben we toch nog enkele vragen voor de federale overheid. Zo werd de Archiefwet in mei 2009 aangepast, maar de uitvoeringsbesluiten hierbij zijn nog altijd niet verschenen.

Nog belangrijker misschien, is de vraag van de archiefsector naar een betere afstemming tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, over de bevoegdheden inzake archieven. Dat overleg zou moeten leiden tot een samenwerkingsakkoord. Alleen op die manier kan een sluitende regeling tot stand komen voor ons archivalisch patrimonium.

De Koninklijke Bibliotheek van België (KBR) is een federale instelling. Wat verlangt de VVBAD van deze instelling?

JV: De federale overheid moet de KBR enerzijds voldoende middelen geven om haar taak als nationale bibliotheek ten volle te kunnen opnemen. Diezelfde vraag hebben we trouwens ook voor de andere bibliotheken op federaal niveau. De meest federale wetenschappelijke instellingen beschikken immers over bibliotheken met waardevolle collecties en dat geldt ook voor een aantal bibliotheken van ministeries

btw en federale wetenschappelijke

voor de federale verkiezingen

en overheidsdiensten. Hun collecties gaan vaak terug tot 1830.

Door de federale staatsstructuur kan de KBR ook niet echt een voortrekkersrol opnemen inzake ontsluiting, digitalisering of conservering. In onze buurlanden nemen de nationale bibliotheken die rol wel op. We zien wel dat de Vlaamse overheid probeert om dat hiaat zo goed mogelijk op te vullen, maar we missen toch een instelling die de rol van stimulator of coördinator kan opnemen. Uiteraard is hier nauw overleg met de gemeenschappen noodzakelijk. Bijna alle andere culturele instellingen vallen immers onder hun bevoegdheid.

Zijn dit alle punten uit het memorandum?

JV: Misschien nog vermelden dat we ook een uitbreiding vragen van het wettelijk depot. Nu moeten er van elke publicatie die in België verschijnt, twee exemplaren neergelegd worden bij de KBR. Online publicaties moeten momenteel niet neergelegd worden, terwijl die manier van publiceren aan belang wint. We zouden ook graag zien dat er naast het wettelijk depot, decretale depots komen, zodat publicaties op meer dan één plaats bewaard worden. We zien dat in vele andere landen een regeling voor een meervoudige depot bestaat.

Wie interesse heeft voor de volledige tekst, vindt die op onze website: www.vvbad.be/standpunt/memorandum2010.

Foto's: Francis Vlieghe.

